

'Moeilijke situaties bieden kansen om te accelereren'

EEN BEGRIIP IN DRENTH EN ONNAVOLGBAAR IN NEDERLAND. WARENHUIS VANDERVEEN IN ASSEN. NICO VANDERVEEN KAN ZICH VOLLEDIG UITLEVEN IN DIT UNIEKE SHOP-IN-SHOP WARENHUIS MET Z'N VELE VAKSPECIALISTEN. NA EERST EEN INTERESSANTE CARRIÈRE BIJ AKZONOBEL TE HEBBEN ONTPLOOID, MAAKTE HIJ IN 1996 DE SPRONG NAAR HET BEDRIJF WAARIN HIJ OPGROEIDE. HIJ WAS VIJF JAAR ADJUNCT-DIRECTEUR EN KWAM IN 2001 OP DE STOEL VAN ALGEMEEN DIRECTEUR TERECHT. DAAR ZIT HIJ NOG STEEDS MET VEEL VOLDOENING. ALHOEWEL, ZIT- TEN ... VANDERVEEN IS MEER VAN HET 'MANAGING BY WALKING AROUND'.

UITERAARD IS VANDERVEEN VERHEUGD OVER DE RECENTE ONTWIKKELINGEN IN HET WARENHUIS. DIE KOMEN OOK ZEKER TER SPRAKE. MAAR STEEDS OP HETZELFDE AAMBEELD SLAAN IS NIETS VOOR HEM. DAAROM KOOS HIJ TIJDENS HET INTERVIEW BEWUST VOOR EEN IETWAT ANDERE INSTEEL. DOOR BIJVOOR- BEELD TE VERTELLEN OVER WAT HIJ DEED VÓÓRDAT HIJ IN ZIJN VADERS VOETSPoren TRAD. NIET ALLEEN EEN VERHAAL DUS OVER NOVITEITEN AANGAANDE HET BEFAAMDE WARENHUIS, MAAR OOK EEN DUK IN DE GESCHIEDENIS, WAARBIJ OPMERKELIJKE ANEKDO- TES NAAR BOVEN WORDEN GEHAALD.

Mocht Nico Vanderveen ooit besluiten het familiebedrijf uit te stappen (verwaarloosbare kans), kan hij altijd nog als historicus aan de slag. De Assenaar beschikt over een schat aan kennis over niet alleen de Asser maar ook vaderlandse geschiedenis die je doet denken aan je favoriete leraar aan wiens lippen je vroeger hing. Gelukkig kan Vanderveen zijn voorliefde voor geschiedenis en cultuur ook botvieren in zijn bestuursfuncties, bijvoorbeeld bij Het Drentse Landschap, het Centrum Beeldende Kunst Drenthe en bij de Vrienden van het Drents Archief.

De kiem voor deze fascinatie ligt onder meer in Vanderveens eigen afkomst. Immers, het familiebedrijf beschikt zelf over een rijke geschiedenis. En ben je telg van de familie Vanderveen, dan ben je natuurlijk grootgebracht met deze kennis en de fraaie vertelwijze die daar recht aan doet. Honderduit kan Vanderveen praten over markante gebouwen in Assen, bijvoorbeeld over het klooster -nu het Drents Museum en Drents Archief- dat bij de reformatie werd ingenomen door de zogeheten Drost en Etten, het bestuur van Drenthe in die tijd. Het komt ter sprake als we tijdens de rondleiding door het warehouse stoppen bij het stukje glazen vloer waaronder nog een overblijfsel van de Weiersloop te zien is. De eeuwenoude houten duiker werd een paar jaar geleden tijdens het verbouwen ontdekt op de plek waar ooit een dam in de Weiersloop heeft gelegen.

'Heel bijzonder dat we dit hebben gevonden', licht Vanderveen historisch bewust toe. 'De Weiersloop was de naam van de beek die vanuit de veengebieden ten noordwesten van het centrum naar het zuiden liep richting Deurzerdiep. Het was als het ware de levensader van Assen in die tijd. Vanwege de Weiersloop is Assen dan ook op deze plek ontstaan.' Ook interessant is de voorgeschiedenis van de JWF kazerne waarover Vanderveen weet te vertellen. Dezelfde JWF kazerne die zich zo sterk weet te profileren in de discussie rond de rijksbezuinigingen. >>

Interview met Nico Vanderveen

EEN DUIZENDPOOT

Dat Vanderveen over veel vaardigheden beschikt, daar is de korte film 'Maria in Campis' het bewijs van. De Asser ondernemer heeft het scriptsynopsis voor de speelfilm van de Asser Historische Vereniging geschreven en was projectleider bij de totstandkoming door producent Roodpaleis. Het is een spannend verhaal, een mystieke zoektocht door het verleden van Assen. De film werd in 2009 gemaakt ter ere van het 750-jarige jubileum van Assen en werd destijds op enkele festivals, in zalen en op de televisie vertoond.

Naast dit soort bijzondere projecten en bestuursfuncties in de cultuursector, is Nico Vanderveen actief op vele fronten in de maatschappij. Enkele van zijn nevenfuncties zijn: bestuurslid KvK Noord-Nederland, beleidsadviseur CBW-MITEX, lid MVO-denktank VNO-NCW Noord en secretaris van de Binnenstadvereniging MKB Assen. Nico Vanderveen is getrouwd met lactatiekundige Marianne Vanderveen-Kolkema. Ze hebben vier studerende dochters: Jojanneke, Anna, Hannelore en Katelijne.

'Begin van de 19e eeuw wilde koning Louis Napoleon een paleis laten bouwen op de plek waar nu de kazerne is. Hij gaf Assen onder meer stadsrechten. Doordat de Napoleons werden verslagen, is het paleis er nooit gekomen. Uiteindelijk werd in 1893 op dezelfde plek de JWF kazerne gebouwd. De kazerne gaf een economische impuls aan de stad, waardoor Assen in een korte tijd van vierduizend naar elfduizend inwoners groeide. Het betekende veel voor de economie van de stad, net als dat het tot op de dag van vandaag nog doet, en het bracht mijn familie toen al veel klandizie.'

VAN VAN DER VEEN NAAR VANDERVEEN

De ontstaansgeschiedenis van Vanderveen is al vele malen beschreven, zo vertelt ook de directeur. Toch mag een zekere geschiedschrijving in dit artikel niet ontbreken. Al is het alleen maar omdat het een verhaal van eposachtige schoonheid is. En dus steekt de bestuurder alsnog beziel van wal terwijl we voor de gevel van het warehouse aan de Kruisstraat staan. 'Het was eind 19e eeuw toen het noodlot toesloeg bij de zeemansfamilie Oldenburger uit Nieuwe Pekela. Vader Jan Alberts Oldenburger, kapitein op het kofschip 'De Harmonie', verging op de Oostzee met man en muis.'

'Weduwe Doetje, mijn betovergrootmoeder, stond voor de zware taak haar gezin met zeven kinderen uit eigen inkomsten groot te brengen. Zij begon toen een manufacturenwinkel met hulp van haar oudste dochters. Maar haar tweede dochter, Antje, had een nogal afwijkende visie op de formule van de winkel. Zij was in het verleden regelmatig met haar vader mee op reis geweest en had zodoende kennigemaakt met grote aansprekende warenhuizen in Londen, Riga en andere grote havensteden. Het was haar droom iets soortgelijks op te zetten. Met dit in gedachten, toog zij in 1893 naar het snel groeiende Assen. Daar trouwde zij met Bareld van der Veen.'

'Ze startte in 1897 een manufacturenwinkel aan de Varkensmarkt, met uitbreiding tot een warehouse altijd in het achterhoofd. Veel had het niet gescheeld of Vanderveen was in 1947 uit Assen vertrokken. Na de tweede wereldoorlog vertelde grootvader Nico een Canadese militair uit het geallieerde leger over hun uitbreidingsplannen, het ontwikkelen naar een 'huge department store'. Volgens de militair konden ze echter beter naar Canada emigreren en hun droom dáár verwezenlijken. Mijn grootouders waren na lang peinen overtuigd en besloten hierop hun spullen te pakken.'

'Ze hadden zelfs hun naam al veranderd in 'Vanderveen' -als één woord geschreven- omdat dit de gangbare schrijfwijze is in een Engelstalig land. Het was de achterbuurman die de familie er op attendeerde dat desbetreffende soldaat wel eens loze beloftes zou kunnen maken. Volgens hem werden veel meer mensen verleid tot het emigreren naar Canada, waarna ze er bekaaid vanaf kwamen. Eenmaal in Canada aangekomen, zouden er vaak geen mogelijkheden zijn daar een bedrijf

op te starten. "Waarom koop je mijn pand niet?" zei de achterbuurman uiteindelijk. Zo werd uiteindelijk toch besloten de winkel in Assen fors uit te breiden.'

STROOMVERSNELLING

Eenmaal deze koers ingeslagen was er geen houden meer aan. Vaak was crisistijd aanleiding om uit te breiden, omdat de naaste winkeliers dan de kracht van samenwerking in warenhuisverband het meest onderkenden. Door hen te betrekken in het shop-in-shop concept, konden zij blijven bestaan en werd ondertussen gestaag verder gebouwd aan het winkelparadijs van Vanderveen. Stukje bij beetje bouwden de volgende generaties aan Antjes droom, leidend tot een modern shop-in-shop totaalwarehouse met zestig afdelingen, vallende onder vijf clusters, te weten mode & beauty, hardwaren, wonen, horeca & vers en diensten.

Vandaag de dag beslaat Warehouse Vanderveen Assen maar liefst 15.000 m² verkoopvloeroppervlak. De zestig afdelingen worden elk geleid door een gespecialiseerde ondernemer of afdelingschef. Al 114 jaar blijft dit een ijzersterk en uniek concept. Synergie en gezelligheid voeren de boventoon. Spanningen tussen de zestig specialisten spelen zelden of nooit, vertelt Vanderveen desgevraagd. 'We moeten het met z'n allen doen en dat begrijpt elke ondernemer die hier is gevestigd. Ondanks het feit dat Assen een relatief kleine stad is, hebben we kunnen uitgroeien tot een voor Nederlandse begrippen groot warehouse. Dit vanwege het feit dat de klanten bereid zijn om van heinde en verre te komen, omdat we met z'n allen een uniek totaalassortiment te bieden hebben. Een retail-consultant zei enkele jaren geleden: de beste winkelstraat is een totaalwarehouse.' >>

Tijdens de toer door het warenhuis wordt Vanderveen veelvuldig gegroet. "Kom je straks nog even bij me?", vraagt één van de winkeliers op de man af. Per jaar worden er vijf à zes afdelingen vernieuwd, vertelt de directeur. Innovatie in het warenhuis gaat volgens hem heel natuurlijk. 'Als bij één afdeling de verlichting is vernieuwd, ziet de ondernemer ernaast dat ook. Vaak is dit al aanleiding genoeg om zelf ook weer een paar aspecten onder handen te nemen.' Blijft één ondernemer om bepaalde redenen een beetje achter op de rest van de groep, dan voelt Vanderveen zich verantwoordelijk deze er bij te betrekken. 'Dat is één van mijn taken hier.'

Hoe bijzonder de formule van het Assense warenhuis is, blijkt bijvoorbeeld uit het afsluitende hoofdstuk van het boek 'Winkelen in Weelde', geschreven door Roger Miellet, zelf afkomstig uit het beroemde geslacht van de ondernemers achter Galeries Modernes. De afsluitende case in het levenswerk van deze schrijver is volledig gewijd aan Vanderveen. 'Een grote eer natuurlijk', aldus Vanderveen, die Miellet in 1999 ontmoette. 'In dat gesprek waarschuwde hij mij voor valkuilen die hij zelf had ervaren en wees hij op de kansen die warenhuizen bieden.'

Het waren advies van een groot man die Vanderveen ter harte nam en nu nog steeds ter harte neemt. 'Elders warenhuizen openen heeft voor ons bijvoorbeeld geen meerwaarde. Voor het schaalvoordeel hoeven we het niet te doen, dat hebben we nu al door met afdelingsconcepten en merkshops te werken. We willen ons volledig concentreren op ons bedrijf hier in Assen. Drenthe is een prachtige provincie om in te werken en Assen is voor ons echt 'hometown'. Qua uitbreiding echter, zitten we nog lang niet aan onze taks. Sterker nog, voordat we aan het einde van ons bouwlatijn zitten, zijn we nog wel 114 jaar verder.'

UITBREIDING

Over uitbreiding gesproken; daar zit Vanderveen middenin, zo valt onder andere goed te zien vanuit het theatercafé. Onder aanvoering van de Asser aannemer Vosbouw wordt het architectonische hoogstandje naar ontwerp van architectuurstudio Hertzberger Amsterdam uitgevoerd. Door de nieuwe ruimtes zullen onder meer de afdelingen elektronica, computers, de parfumerie, de bijouerie, de boeken en de tassenmode kunnen worden uitgebreid. Op de derde etage komt een zaal waar speciale evenementen kunnen plaatsvinden. Met de uitbreiding komt het winkeloppervlak op circa 16.000 m² uit.

De panden waarin Eye Wish Groeneveld en een outlet store waren gevestigd, zijn inmiddels

gesloopt. Op de lege plek wordt momenteel het oorspronkelijke pand in de bouwstijl van rond 1900 herbouwd. 'Met de aankoop van de laatste panden in het stadsblok is een mijlpaal bereikt', vertelt Vanderveen. 'Omdat dit zo bijzonder is, zijn we bezig met een boek bestaande uit dertig hoofdstukken, waarin de geschiedenissen van alle dertig oorspronkelijke panden van het stadsblok dat nu wordt ingenomen door het warenhuis worden verteld. Het is zonde als die kennis verloren gaat.'

NICO VANDERVEEN PRÉ-WARENHUIS

Overigens gaat deze redenering ook op voor de directeur zelf, zo bedacht hij zich na een avondje graven in het geheugen ter voorbereiding op het interview. Voordat Vanderveen gehoor gaf aan zijn vaders verzoek het familiebedrijf in te stappen, had hij een enerverende loopbaan bij AkzoNobel. Voor de verschillende divisies, respectievelijk Fibres Division, Coatings Division en Pharma Division, reisde hij de hele wereld over. Dat leverde hem bijzondere ontmoetingen en belevenissen op.

Vanderveen ging zo op in het terughalen van herinneringen dat hij ze gelijk maar even chronologisch op een rijtje zette. 'Mijn gordel van fluoriet - enkele oplichtende herinneringen die dreigen te vervagen', staat er bovenaan het papier dat hij heeft meegebracht. Ervaringen die tussen 1965 en 1996 hebben plaatsgevonden. De passages wekken stuk voor stuk nieuwsgierigheid. Zo staat achter jaartal 1979: waarschuwing door een VoPo in Erfurt, DDR. En achter 1986: solidariteitsprotest bij Victory Monument Bangkok. Helaas is er geen ruimte voor toelichting op alle genoemde onderwerpen. 'Misschien dat ik ze ooit nog maar eens in mijn memoires moet opnemen.'

Jaartal 1995 echter, toen Vanderveen op Radio Uganda optrad, moet echt even worden verklaard. 'Dat zat zo: ik had als export manager van Akzo Pharma een stand op een congres in Kampala met onder andere een nieuwe AIDS-test, gebaseerd op de door Akzo Pharma uitgevonden ELISA-technologie. President Museveni van Uganda sprak in zijn op tv uitgezonden toespraak tot het congres over een hoopgevend ELISA-apparaat. Veel AIDS-patiënten in Uganda begrepen dat er eindelijk een middel tegen AIDS was uitgevonden. Dus toen de radioproducent mij op de beurs

aansprak als de 'uitvinder' van het apparaat dat AIDS zou genezen, moest ik even wat rechtzetten. Zo kwam ik in de radio-uitzending, waar ik zo helder mogelijk de voor velen tegevallende boodschap bracht dat ELISA geen geneesmiddel is, maar een testmethode. Een bizarre gebeurtenis.'

Zo zouden we nog wel even door kunnen gaan over Vanderveens bijzondere ervaringen tijdens zijn bezoeken aan verre continenten. Waar het op neer komt is dat het hem als mens en als ondernemer belangrijke levenslessen heeft gebracht. 'Waar het in Nederland veelal gaat zoals het moet, gaat het in bijvoorbeeld Afrika vaak zoals het kan. Moeilijke situaties bieden kansen om te accelereren; vooral dat heb ik me in m'n Akzo-tijd eigen gemaakt.'

Een goed voorbeeld van kansen zien in een moeilijke situatie is het bundelen van krachten bij het breder op de kaart zetten van Assen. Het beeld van de hoofdstad van Drenthe is bij velen gekanteld van tegenvallend truttig voor een provinciehoofdstad naar een gezellige stad met een menselijke maat in de gelukkigste provincie van Nederland. Het calimero-effect bij de Assenaren zelf komt Vanderveen zelden of nooit meer tegen. Het nieuwe paradepaardje, sensortechnologie, biedt veel mogelijkheden voor Assen als Sensor City, voortbordurend op wat er in Drenthe al decennia lang gaande is op het gebied van sterrenkunde. Dat wil Assen de komende tijd vooral over het voetlicht krijgen.'

'Ook voor de cluster hardwaren van het warenhuis gaan we kijken hoe we vooral op gebied van domotica kunnen uitbreiden en zodoende op Sensor City kunnen inspelen.' En verder? Verder gaat Vanderveen gewoon door waar het goed in is. Signeersessies op de boekenafdeling, optredens van muzikanten, een darttoernooi waarvan de winnaar het mag opnemen tegen Raymond van Barneveld of zelfs vogelzangwedstrijden; bij Warenhuis Vanderveen Assen kan veel.

Hoewel het fundament voor het warenhuis meer dan eeuw geleden werd gelegd, wordt Warenhuis Vanderveen, als het aan de directeur ligt, nooit een achterhaald concept. 'We zijn continu bezig met vernieuwen, met moderniseren. Multichannel marketing, met internet als etalage en bestelmethode, is voor ons, onze afdelingspartners en het in-house reclamebureau een vast gegeven, met een continue ontwikkeling. Tegelijkertijd vergeten we onze wortels niet en willen we die geschiedenis koesteren. Dat doen we bijvoorbeeld door met de uitbreiding de bouwstijl van een eeuw geleden terug te halen. Die historie hoort bij ons en dat mag gezien worden.'